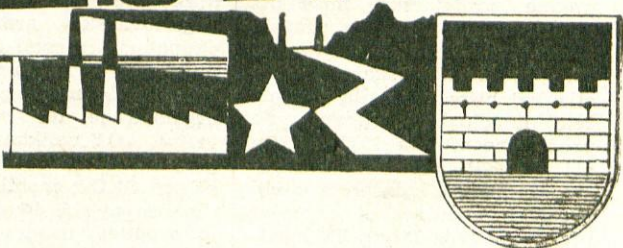

TRŽIŠKI VESTNIK

Leto III.

Tržič, 10. novembra 1954

St. 21

BORIS ZIHERL o naših uspehih v zunanji politiki

V četrtek, 28. oktobra je prišel na povabilo SZDL v Tržič zvezni poslanec tov. Boris Ziherl, ki je imel v dvorani kina nadvse zanimivo predavanje o naši zunanji politiki in njenih velikih uspehih. V svojem enournem predavanju je osvetlil tri najvažnejše pogodke iz zadnjega časa, ki pomenijo velik napredek v mednarodnih odnosih: balkanski pakt, normalizacijo odnosov med FLRJ in državami sovjetskega bloka ter sporazum o razdelitvi STO.

Najprej se je z obširnimi komentarjem ustavil ob balkanskem paktu in obrazložil njegovo zgodovino in njegov današnji pomen ne le za vse tri podpisnice tega pakta, temveč tudi kot svetel vzgled koekstistence držav z različnim družbenim ustrojem po načelu nevmesavanja v notranjo ureditev drugih držav. Ko je razčlenil še naše odnose do atlantskega pakta, katerega članici sta obe sopodpisnici balkanskega pakta, je to poglavje zaključil z ugotovitvijo, da pomeni pakt velik uspeh v našem prizadevanju za obči napredek in odvrnitev tretje svetovne vojne.

V jasni luči je predavatelj nato prikazal pot k normalizaciji odnosov med nami in SZ ter ostalimi državami vzhodnega bloka. Mi smo za take odnose vedno bili in ko je prišla s strani SZ ponudba za take odnose, smo jo seveda sprejeli. Kaže namreč, da se v SZ vendarle dogaja nekaj, kar nas lahko navdaja z optimizmom, in da ta ponudba SZ verjetno le ni zgolj maneuver, kajti vse kaže, da v SZ končno le zmaga jejo socialistične težnje nad birokratskimi. Vsekakor pa je tudi normalizacija teh odnosov nov uspeh naše politike.

Morda najvažnejše poglavje v Ziherlovem predavanju — vsaj za nekatere — pa je bila objava nedavnega sporazuma z Italijo o razdelitvi STO. Uvodoma je predavatelj podal zgodovinski razvoj tržaškega vprašanja vse do 8. oktobra lanskega leta, ko smo na diktat zahodnih veselih energično odgovorili, da brez nas tržaškega vprašanja ni mogoče reševati. Sedanji sporazum je v polni meri dokazal, da smo popolnoma uspeli. Predavatelj je obširno prikazal pozitivne strani sporazuma, ki so ne le v novem položaju tržaškega pristanišča ter v širokih nacionalnih pravicah Slovencev na tem ozemlju, temveč — in to v ne-

majhni meri — tudi v zboljšanju mednarodnih odnosov.

Po predavanju se je tov. B. Ziherl še dalj časa zadržal med poslušalci in jim odgovarjal na njihova vprašanja. Za izčrpana pojasnila so bili poslušalci predavatelju nadvse hvaležni. Skoda le, da se predavanja Tržičani niso udeležili še v večjem številu.

*

K izvedbi zborovanja smo prejeli iz vrst naših dopisnikov naslednje pripombe, ki v marsičem lepo dopolnjujejo gornje poročilo:

Čas predavanja je bil nepriμεren. Gospodinje se ga v večji meri niso mogle udeležiti zaradi domačih opravkov, ki jih imajo navadno prav ob tem ča-

su. Po drugi strani pa tudi niso vsi vedeli za to zborovanje, ki je bilo že dvakrat preloženo za nedoločen čas, zaradi tega, ker je bil tov. Boris Ziherl zavzet. Grajati pa je treba predvsem člane ZK, med katerimi, mislim, so zelo redki, ki bi jim bila jasna zunanje politična kakor tudi notranja situacija. Vendar niso čutili potrebe udeležiti se tako važnega zborovanja, ki ga pri nas ni vsak dan. Mislim, da bodo morale organizacije ZK na svojih sestankih obravnavati tudi take pojave.

Na žalost je moral tov. poslanec še v Kranj, kjer ga je čakala enaka dolžnost kot v Tržiču, tako da ni utegnil odgovarjati na vsa vprašanja, ki bi še sledila. Zelo lepo je odgovoril na vprašanje: ali smatra, da so se cene dvignile v

zvezi z normalizacijo odnosov s SZ, s čimer naj bi se izvoz naših izdelkov povečal, kar bi v glavnem povzročalo dviganje cen pri nas. Odgovor je bil zelo jasan in sicer, da so tu subjektivni in objektivni faktorji, ki dvigajo cene. Objektivni faktor je hitri tempo izgradnje ključnih objektov, ki naj bi nas dovedla do popolne osamosvojitve, da ne bomo več odvisni od inozemstva. Subjektivni faktor pa so prekupčevalci, proti katerim je treba, da se borimo vsi. Le tako lahko preprečimo nadaljnje dviganje cen.

Ob koncu zborovanja, ki se je zaključilo ob 20. uri, je tov. Ziherl obljubil, da nas bo v bližnji bodočnosti spet obiskal in nam povedal še kaj več o notranji in zunanji politiki. Tako bo imel na razpolago tudi več časa, katerega bo posvetil odgovorom na stavljena mu vprašanja.

Upamo, da bo ob prihodnji priliki udeležba naših članov in tudi članov ZK večja.

Dornik Gvido

Tudi tržiška mladinska organizacija je proslavila 35. obletnico SKOJ

Dne 29. oktobra je bila v dvorani „Svobode“ posebna svečanost — proslava obletnice SKOJ (Saveza komunistične omladine Jugoslavije). Svečanost je začel tov. Milan Ogris, predstavnik ZK, pozdravil vse predstavnike političnih in ostalih množičnih organizacij, zlasti pa mladino nato pa imel govor kot sledi:

Ko danes proslavljamo v miru 35-letnico ustanovitve SKOJ, nam misli nehoti hitijo nazaj v čas, ko so dozorevali v naši državi pogoji — čeprav težki, kajti to je bil prvi začetek — za ustanovitev komunistične mladinske organizacije, nadalje nam misli hitijo nazaj v čase, polne borb, težav, mučenj, zaporov in preganjanj, v čase junjske borbe naših skojevcev v stari Jugoslaviji in v čase narodnoosvobodilne borbe.

V nekaj besedah bom skušal orisati najprej zgodovinsko pot, mislim pri tem zgodovinske dogodke v tej junjski organizaciji — revolucionarni predhodnici današnje mladinske organizacije.

V oktobru leta 1919 je smatrala naša Partija, da so dozorili pogoji za ustanovitev enotne mladinske organizacije pod vodstvom KPJ, ter je bila s tem namenom sklicana konferenca vseh delegatov komunistične mladine v Zagrebu. To je bila takoimenovana konferenca Zedinjenja, glavni sklep te konference pa je bil, da se ustanovi Zveza komunistične mladine Jugoslavije.

Ze v naslednjem letu, torej junija 1920, je bil v Beogradu I. kongres Zveze komunistične mladine Jugoslavije v prisotnosti delegatov iz Srbije, Hrvatske, Bosne in Hercegovine, Vojvodine in Slovenije. Glavni sklep tega kongresa je bil, da se Zveza komunistične mladine Jugoslavije kot organizacija včlani v Komunistično mladinsko internacionalo. Statistični podatki, objavljeni na tem kongresu, pokažejo, da je takrat imel SKOJ cca 3000 članov in članic.

Znana in zloglasna decembrska »Obznana« leta 1920, ki je imela za cilj uničiti KPJ, neodvisne sindikate in SKOJ, je imela namen torej uničiti vse napredne sile v naši državi v korist vladajočemu razredu — buržoaziji in monarhiji. L. 1921 se je temu pridružil še zloglasni »Zakon o zaščiti države«. Terror in vsi ti ukrepi proti razvijajočim se svobodoljubnim in revolucionarnim silam je prisilil SKOJ, da se je umaknil v ilegalo.

V letu 1922 je bil v Ljubljani II. kongres SKOJ, junija 1923 pa III. kongres SKOJ. Kongres

je ugotovil, da se kljub terorju organizacija ideološko čisti in širi. Vanjo se vključuje kmečka in delavska mladina, tako da je SKOJ postajal čim dalje bolj množična organizacija proletarske mladine. Vendar moramo v tej periodi ugotoviti, da so frakcijske borbe, ki so se v tem razplamtele v KPJ po zaslugi neodgovornih sekretarjev, precej negativno vplivale tudi na SKOJ in ga prizadele.

V septembru 1953 je bil VI. kongres Komunistične mladinske internacionale, ki je imel dokač močan vpliv na razvoj SKOJ. V sklepah je bilo določeno, da se SKOJ krepi še nadalje številčno kot ideološko ter da se pod organizacijo SKOJ zbirajo mladinske množice z namenom, da se ustvari protifašistično gibanje ter mobilizira mladina za borbo proti imperialistični vojni, kajti takrat sta nemški nacizem in fašizem v svetu sploh dvigala glavo in pripravljala okupacijo ene države za drugo. Še isto leto se je vršila v naši državi IV. državna konferenca SKOJ. Leta je potekala v duhu nalog, ki jih je pred SKOJ postavil VI. kongres Komunistične mladinske internacionale. Ključ vsem revolucionarnim sklepom te konference so protipartijski elementi s sekretarjem KPJ Gorkičem na čelu sklenili leta 1936, da se SKOJ razpusti. Ta sklep je za daljše časa zme-

del in desorientiral skojevske vrste, vendar pri večini članstva revolucionarni duh in napredna proletarska miselnost nista padli, kajti, ko je prevzel mesto sekretarja KPJ tovariš Tito, se je skojevska organizacija kaj hitro postavila spet na čelo mladinskega gibanja. Še pred koncem leta 1937 je bila pri CK KPJ osnovana mladinska komisija, katero je vodil herojski mladinec - sekretar tov. Ivo - Lola Ribar. Ta komisija je kasneje prerasla v Centralni komite SKOJ.

V avgustu 1939 je bila V. državna konferenca SKOJ KPJ je takrat pod Titovim vodstvom že pravilno predvidevala bližajočo se nevarnost II. svetovne vojne, zlasti fašistično - nacistično nevarnost. Prav teh navodil in predvidevanj se je držal SKOJ ter je na tej konferenci pravilno ocenil situacijo v svetu ter določil naloge članom SKOJ v borbi za neodvisnost države.

Leta 1940 je bila VI. državna konferenca SKOJ, ki je pozvala vse mlade komuniste - skojevce ter vse ostale napredne mladince, da zastavijo vse svoje moči v borbi za srnitev dosedanjih posameznih akcij v organizirano enotno gibanje delavske, kmečke, študentske, dijaške in druge mladine vseh narodov Jugoslavije.

Julija 1941, torej po roparskem nemško-italijanskem fašističnem napadu na našo državo in naše narode, se je sestel v Beogradu CK SKOJ in v zvezi z zgodovinskim sklepom KPJ o oboroženi vstaji naših narodov proti okupatorju tudi on izdal proglas za vso mladino Jugoslavije s parolo: »Vse za poraz fašističnih razbojnikov!«. Na ta poziv so se tisoči in tisoči mladincev - članov SKOJ in ostalih - stavili na razpolago Partiji.

V začetku oktobra 1942 je CK KPJ sklenil sklicati I. kongres mladine Jugoslavije, ki je združil vse pokrajinske zveze protifašistične mladine v Združeno zvezo protifašistične mladine Jugoslavije USAOJ. Jasno je, da so med vrstami mladincev v tej vsejugoslovanski protifašistični mladinski organizaciji odigrali ravno člani SKOJ nad vse važno vlogo. Saj so bili polni revolucionarnih preizkušenj tako iz predvojne Jugoslavije kot iz narodno osvobodilne borbe - ter so z velikim uspehom prenašali te svoje revolucionarne izkušnje na vrste ostalih naprednih mladincev, združenih v USAOJ.

Da omenim še važno dejstvo, katerega tako radi pozabljajo vsi tisti pametnjakoviči, ki so že za časa narodnoosvobodilne borbe in po njej ter včasih še danes radi kritizirali naš SKOJ našo mladino in njeno vlogo v naši družbi. V prve partizanske oddelke je takoj ob pričetku oborožene vstaje vstopilo nad 15.000 mladincev - skojevcev, pred I. kongresom USAOJ se je v vrstah narodnoosvobodilne vojske borilo že nad 20 tisoč skojevcev, padlo jih je pa v času NOB okoli 18.000. Počastimo njihov spomin z enominutnim molkom! — Slava jim!

V septembru je sklenil CK SKOJ sklicati II. kongres USAOJ, ki se je vršil v maju 1944 v Drvarju. V času II. kongresa je bilo včlanjenih v

USAOJ nad pol milijona mladincev Jugoslavije, od tega števila se jih je aktivno borilo preko 200 tisoč v vrstah naše Jugoslovanske armade proti okupatorju in proti domačim izdajalcem. — Kljub temu, da je bilo število mladine v USAOJ organizirane, ter boreče se v vrstah NOV velikansko, je kongres sklenil in določil kot prvo nalogo SKOJ: mobilizacijo mladine za vojsko in za dokončno osvoboditev naših narodov od okupatorja in domačih kvistlin-gov.

Lahko rečemo, da imajo skojevci in naša mladina v naši narodnoosvobodilni borbi velikanski delež, ki služi ostalim naprednim mladinskim organizacijam v svetu kot vzor, kako je treba ljubiti svojo domovino, kako je treba ljubiti svobodo in neodvisnost, kako se je treba boriti in umirati za velike ideale. Nešteta herojska dejanja naših mladincev skojevcev za časa naše revolucije ne bodo nikdar zbledela v srcih jugoslovanske mladine in v srcu naših narodov, po njih so jemali ostali mladinci svetai zgled junaštva, požrtvovalnosti in tovarištva, o katerem moramo in bomo vedno govorili z največjim spoštovanjem ter o katerem nam govori zgodovina naše narodnoosvobodilne borbe, ki je herojska dejanja naših skojevcev zapisala z zlatimi črkami v svoje vrste.

O povojnih nalogah ter o sedanjih nalogah naše mladine bo verjetno spregovoril še kak drug tovariš, zato bi rad dodal še to, da je v juliju 1948 sprejel V. kongres KPJ sklep o spojitvi SKOJ in Ljudske mladine Jugoslavije v enotno organizacijo. Še isto leto je bil sklican IV. kongres SKOJ, ki je pretresel 22-letno plodno delo organizacije SKOJ ter še posebej njegovo delo od III. kongresa dalje. Kongres je osvojil sklep V. kongresa KPJ o spojitvi Ljudske mladine Jugoslavije in SKOJ s tem, da se revolucionarne tradicije SKOJ prenesejo v vrste vse jugoslovanske mladine, organizirane v Ljudski mladini Jugoslavije, ter s tem prevzel tudi statut, enak statutu KPJ.

Za herojska dejanja, za slavno pot, ki jo je prehodila Zveza komunistične mladine Jugoslavije od svoje ustanovitve pa do IV. kongresa, so naši narodi odlikovali organizacijo SKOJ na združenem kongresu, ki je bil decembra 1948 v Beogradu z najvišjim priznanjem in odlikovanjem: Redom narodnega heroja.

Nekako sem Vam v skopih obrisih očrtal zgodovinsko pot, ki jo je prehodila revolucionarna Zveza komunistične mladine Jugoslavije. Samo najvažnejših poglavij sem se dotaknil. Vendar bi ob koncu dodal še nekaj besed o boju slovenske mladine, o boju skojevcev v naši ožji domovini Sloveniji. Mislim, da je težko govoriti o boju slovenske mladine, o doprinosu slovenske mladine k naši svobodi. Težko je govoriti o junaštvih slovenske mladine, ker se ne da z besedami prikazati veličina teh junaških dejanj. Le kdo bi lahko govoril o tistih nešteti junaštvih naših slovenskih skojevcev - mladincev, katerih priča so bili morda le temni zidovi oku-

patorskih ječ in mučilnic ali le drevesa v gozdu, kjer so prebili marsikatero vročo borbo proti okupatorju? Le en primer od deset in desetisočev enakih junaških primerov:

Spomladi leta 1942 je Sava naplavila pod Ljubljano dve trupli: mladeniča v svetlosivi obleki in gestapovca v črni uniformi z mrtvaško glavo. Roke mladeniča so bile zvezane, pa so krčevito, trdno kakor jeklo stiskale vrat gestapovca, ustnice mladeniča pa so bile skrčene v trpek, a vendar ponosen, nezlomljiv nasmeh. Na prsih je imel rane štirih strelov. Gestapovčeve izbuljene oči pa so izražale nepojmljivo grozo pred nečim strašnim...

Kdo bi mogel kaj več povedati o tem junaštvu? To bi morda mogli povedati edinole savski bregovi ali vrbe ob njih.

Toda slovenski narod dobro pozna junaštvo svoje mladine, čeprav ta junaštva niso zbrana v knjigo, v junaški epos naši mladini. Saj čutimo še danes, devet let po osvoboditvi sad junaških dejanj naših borcev, na-

še junaške mladine, danes, ko že uživamo sadove prelite krvi, danes, ko uživamo svobodo. Danes se sad prelite krvi že družijo s sadom našega dela, dela naše mladine in ostalih članov naše nove jugoslovanske zajednice, ko smo obnovili, kar so nam uničili fašisti, ko si izgrajujemo nov dom in lepše življenje v naši Titovi Jugoslaviji!

Takih in podobnih junaštev, kot sem ga pravkar navedel, je izvršilo na tisoče, desetisoče slovenske in jugoslovanske mladine, mladine, junaka v boju, junaka pri delu, junaka pri premagovanju najtežjih muk in junaka v smrti.

Taki in enaki primeri naj bodo danes zgled nam vsem pri našem delu, pri našem učenju, pri našem sodelovanju v uredništvu idealov, za katere se je herojsko borila organizacija SKOJ!

Naj živi 35-letnica borbene in revolucionarne komunistične mladinske org. Jugoslavije!

Živel naš najboljši sin in učitelj naše mladine, tov. Tito!

Navzoče občinstvo je govornika nagradilo s spontanim aplavzom, nakar je prevzel besedo sekretar LMS tov. Bergant, ki je podal referat o delu mladinske organizacije.

Po končanem govoru tov. Berganta in patriotičnih vzklikih se je zaključil prvi del proslave, nakar je sledil kulturni del programa, katerega sta pripravili pevska in dramska sekcija DPD „Svoboda“. Posamezne recitacije so izvajali mladinci in mladinke in člani dramske sekcije, ki so izbrali najboljša dela naše sodobne partizanske lirike (Kajuh, Bor itd.). Vsi recitatorji: tov. Zavrl Zofka, Kralj Mara, Stibelj Ljuba, Stritih Nande in Batista Milan so svojo nalogo kar najlepše opravili. Posebno pri nekaterih je bila izrazna moč dokaj močna in vsebinsko zelo plastična. Recitacije je dopolnil mešani pevski zbor DPD „Svoboda“, ki je zapel vrsto patriotičnih in borbenih pesmi.

Z internacionalo je bila slavnost dostojno zaključena. Veličastna pa bi bila še bolj, če bi bilo navzoče več mladine, ki bi s tem resneje in vestneje izkazala svojo pripadnost svoji stanovski organizaciji, ki je v svojem času doprinesla mnogo žrtev in truda za socialno osvoboditev mladine, tiste mladine, ki je bila predmet dokajšnjega izkoriščanja kapitalističnega sistema, česar pa sedanja mladine nič več dovolj ne upošteva in pozablja, da gre za vse to zahvala tej organizaciji.

Dostojno smo počastili mrtve

Kot vsako leto se je tudi letos tržiško ljudstvo na dan 1. novembra oddolžilo spominu mrtvih tako z okusno okrasitvijo grobov svojih najdražjih kot tudi s posebno žalno slovesnostjo. Letos je bila ta žalna manifestacija še toliko lepša in veličastnejša, ker je med drugim tudi vreme bilo to pot tako presenetljivo lepo, kot doslej že zlepa nismo imeli takšnega. Ze v jutranjih in dopoldanskih urah se je množica Tržičanov zbirala okoli gomil naših najdražjih in nepozabnih sinov in hčera, katerih tržiško ljudstvo ne bo nikoli pozabilo, gomil borcev iz NOB, pa tudi vseh ostalih rojakov, ki jih krije naše tržiško pokopališče.

Dopoldne ob 9. uri se je pričela uradna slovesnost pred skupnim grobiščem naših padlih borcev in bork. Godba je z igranjem žalostink oznanila pričetek te žalne slovesnosti. Nato so se predstavniki političnih in ostalih organizacij poklonili spominu naših dragih nepozab-

nih tovarišev in na njihove grobove položili vence. Moški pevski zbor DPD „Svoboda“ je nato odpel žalostink, nakar je godba DPD „Svoboda“ zaključila dopoldansko žalno slovesnost. Lepa udeležba ljudstva pri tej slovesnosti je dokazala, da je spomin na padle borce še vedno živ in neminljiv, kot so neminljiva njihova sila in junaštvo pri velikem patriotičnem delu, ki je terjalo med našimi narodi toliko žrtev za našo nacionalno in socialno osvoboditev. Ta misel je pač najbolj izražena pri enem izmed naših nepozabnih lirikov, ki je v eni izmed svojih lirčno-patetičnih pesmi zapisal: »Kdor je umrl za domovino, je živel dovolj«.

V večernih urah pa je bila spominska žalna svečanost v počastitev vseh ostalih rojakov in svojcev, ki so našli svoj zadnji dom na našem pokopališču. Ob petju žalostink in igranju mestne godbe je bilo v poznih večernih urah zaključeno praznovanje dneva mrtvih

Zbor volivcev v Tržiču je bil prav živahen in ploden

V petek, 5. novembra je bil v Tržiču zbor volivcev, na katerem je ljudski odbor podal poročilo o izvršitvi družbenega plana in o delu ljudskega odbora v prvih devetih mesecih letošnjega leta. Nadalje so bile volivcem na tem zboru predložene v odobritev spremembe občinskega proračuna za letošnje leto in dan v pretres predlog plana investicij za leti 1955 in 1956. Končno so se volivci na njem porazgovorili o bodoči tržiški komuni ter izvolili člane šolskih svetov za vse štiri tržiške šole.

Zbor je dokazal, da se tako ljudski odbor kot tudi velik del tržiškega prebivalstva — udeležba je bila velika, morala bi pa biti še mnogo večja! — resno zavzemajo za ustvaritev boljših življenjskih pogojev in naprednejšega gledanja vseh prebivalcev tržiške občine. Zlasti živahno je bilo razpravljanje o bodočih načrtih za javne zgradbe in druge javne naprave, s katerim so udeleženci dokazali, da želijo z ljudskim odborom kar najtesneje sodelovati pri njegovem delu.

Zbor volivcev, ki ga je vodil Franci Globočnik, je ves čas stvarno posegal v posamezna vprašanja, ki zadevajo našo skupnost, in prinesel marsikatero razčiščenje v pogledih volivcev na delo ljudskega odbora in marsikatero pobudo za njegovo nadaljnje delo.

Prvi je spregovoril predsednik LOMO tov. Lovro Cernar, ki je podal naslednje izčrpno poročilo:

V svojem poročilu na današnjem zboru želim v začetku podati pregled izvršitve družbenega plana v naših gospodarskih organizacijah za dobo devetih mesecev.

Izvršitev plana gospodarskih organizacij v času od 1. januarja do 30. septembra 1954 je naslednja

Tovarna kos in srpov je izvršila realizacije 129 %, ostvarila prometnega davka 77 % in dobička 165 %.

Pilarna »Triglav« je izvršila realizacije 45 %, ostvarila prometnega davka 40 % in dobička 47 %.

Tovarna finega pohištva izvršila realizacije 108 % in ostvarila dobička 153 %.

V Tovarni les. žbljeval v Retnjah ali obratu III. Peko izvršena realizacija 100 % in ostvarjeni dobiček 370 %.

Lesno industrijsko podjetje LIP realizacija 33 %, ostvarjeni prometni davek 23 % in dobiček 39 %.

Industrija lesnih galanterijskih izdelkov — realizacija 88 % in ostvarjeni dobiček 163 %.

Tovarna lepence — realizacija 111 %, ostvarjeni prometni davek 114 % in dobiček 260 %.

Bombažna predilnica in tkalnica — realizacija 109 %, prometni davek 100 % in dobiček 140 %.

Tovarna usnja RUNO — realizacija 83 %, prometni davek 92 % in dobiček 219 %.

Tovarna obutve PEKO — realizacija 120 %, ostvarjeni prometni davek 82 % in dobiček 155 %.

Tovarna čevljev Ljubelj, sedaj Peko — realizacija 77 %, prometni davek 71 % in dobiček 78 %.

Mesarsko podjetje — ostvarilo realizacije 92 %, prometnega davka 370 % in dobička 50 %.

Mehanična delavnica — ostvarila realizacije 227 % in dobička 77 %.

Kleparstvo in vodoinštalat-

terstvo — ostvarilo realizacije 100 %, prometnega davka 114 % in dobička 285 %.

Tesarstvo — ostvarilo realizacije 110 % in dobička 100 %.

Pekarije — ostvarile realizacije 93 % in dobička 123 %.

Modno krojaštvo — ostvarilo realizacije 146 % in dobička 256 %.

Trgovsko podjetje Preskrba — ostvarilo realizacije 88 % in prometnega davka 56 %.

Trgovsko podjetje Prehrana — ostvarilo realizacije 69 %.

Hotel Pošta — ostvaril realizacije 143 %, prometnega davka 111 %, dobička ni imel.

Gostilna »pri Lojzku« ostvarila realizacije 116 %, prometnega davka 135 % in dobička 253 %.

Gostilna »Pod lipo« na Pristavi — ostvarila realizacije 95 %, prometnega davka 100 % in dobička 258 %.

Gostilna »pri Benku« v Križah — ostvarila realizacije 96 %, prometnega davka 100 % in dobička 93 %.

Reševalna postaja — ostvarila realizacije 138 % in dobička 124 %.

Skupaj je bilo izvršene realizacije 4.683.900.000 dinarjev ali 88 %, prometnega davka 986.100.000 din ali 98 % in ostvarjenega dobička 664.867.000 dinarjev odnosno 152 %.

Iz navedenega sledi, da je bila realizacija prekoračena za 13 %, dobiček pa celo za celih 77 %, kar je še enkrat več kot pa je bilo planirano.

Po posameznih panogah pa je bil plan izvršen takole:

Kovinska industrija:
realizacija 160.582.000 — 114 %
prom. davek 5.246.000 — 66 %
dobiček 39.474.000 — 375 %

Lesna industrija:
realizacija 102.098.000 — 52 %
prom. davek 2.948.000 — 46 %
dobiček 9.747.000 — 122 %

Papirna industrija:
realizacija 105.193.000 — 111 %
prom. davek 25.562.000 — 114 %
dobiček 45.080.000 — 260 %

Tekstilna industrija:

realizacija 3.034.156.000 — 109 %
prom. davek 870.886.000 — 100 %
dobiček 472.294.000 — 140 %

Industrija usnja in obutve:

realizacija 1.126.971.000 — 78 %
prom. davek 73.307.000 — 84 %
dobiček 93.245.000 — 150 %

Obrtništvo:

realizacija 114.542.000 — 105 %
prom. davek 5.523.000 — 338 %
dobiček 4.073.000 — 120 %

Gostinstvo:

realizacija 22.190.000 — 122 %
prom. davek 1.966.000 — 112 %
dobiček 408.000 — 191 %

Trgovina:

realizacija 16.436.000 — 81 %
prom. davek 662.000 — 82 %
dobička ni imela.

Nekatera podjetja, predvsem iz panoge gradbeništva, še niso zajeta v tem delu poročila, predvsem iz razloga, ker imajo daljšo obračunsko dobo za predložitev obračunov.

Povprečno visoka realizacija v podjetjih je vzrok v konjunkturi, povečanju prometa in deloma tudi preniknem planiranju. Sorazmerno visok dobiček, ki so ga ostvarile gospodarske organizacije, dokazuje, da so podjetja previsoko kalkulirala materialne stroške, prenikno pa dobiček, odnosno da niso kljub ugodnim kalkulacijam znižale cene svojim izdelkom, kar bi v danih razmerah lahko storile. Tudi prometni davek je bil dosežen v izredno visokem iznosu.

KMETIJSTVO

O izvršitvi plana iz te panoge v prvem polletju manjkajo točni podatki in bo poročilo o izvršitvi podano z letnim obračunom. Delo tudi v tej panogi ni zastajalo, predvsem so se začela večja dela v izvrševanju investicijskega plana za pašništvo ter povzdigo živinoreje. Tako so se na planinah, ki so pod upravo LOMO, izvršile sledeče gradnje in popravila:

Planina Šija:
graditev vodovoda in dveh betonskih korit ter čiščenje
din 247.000.—

Planina Korošica:
gradnja hleva
din 169.000.—

Planina Kofce:
montaža novega podu, obitje hleva in koč, popravilo pločevinaste strehe in barvanje
din 241.000.—

Planina Javornik:
gradnja novega hleva
din 127.000.—

Planina Dolga njiva:
gradnja hleva in koč
din 680.000.—

Planina Tegošče:
dovršitev hleva, čiščenje planine, postavitve drogov za ograjo
din 274.000.—

Planina Pungrat:
postavitve drogov za ograjo
din 32.000.—

Nabava žice za ograje
din 198.000.—

Skupno je bilo vloženih sredstev za planine do sedaj v iznosu
din 1.991.890.—

ODMERA DOHODNINE OD ZEMLJIŠČ ZA LETO 1954

Zanimiv je pregled o tej odmeri na področju mestne občine

Tržič, ki kaže sledeče gibanje:

davčna osnova na področju LOMO Tržič je znašala:

Leta 1952 — 49.642.000.— din
Leta 1953 — 51.297.000.— din
Leta 1954 — 37.346.000.— din

Razmerje leta 1954 napram letu 1953 je torej 73.

Dohodnina od zemljišča pa je na področju LOMO znašala:

Leta 1952 — 10.096.000.— din
Leta 1953 — 10.311.000.— din
Leta 1954 — 7.631.000.— din

Razmerje leta 1954 napram letu 1953 znaša torej 74.

Odmera dohodnine od zemljišč za leto 1954 je izvršena na podlagi katastra, ki pa je deloma še pomanjkljiv zaradi zastarelosti bonitetnih razredov, označbe kultur po parcelah in tudi glede lastninskih podatkov v zvezi s spremembami po agrarni reformi in ostalimi razlastitvenimi postopki. Zato ni bilo mogoče v prvem letu odmere po katastru odpraviti vseh nedostatkov, ker zahteva ureditev katastra delo več let po geodetskih strokovnjakih. Komisija okraja je v Tržiču dalj časa vršila revizijo pravnih razmerij glede splošnega ljudskega premoženja. Delo še ni zaključeno. Začelo se bo z revizijo bonitetnih razredov posameznih kultur, toda za zdaj še manjkajo navodila za področje celotne FLRJ za tako določeno. Analiza letošnje odmere je povzročila tudi načrt, da se napravi splošen predlog za spremembo faktorjev (količnikov) za preračunavanje goldinarskega čistega donosa v dinarski katastrski dohodek, ker je ugotovljeno, da mnoga nesorazmerja individualne odmere izvirajo iz letošnje prevelike razlike v obremenitvi istih kultur v različnih bonitetnih razredih, kar ne ustreza dejanskemu stanju v naravi. Kmetijska gospodarstva na področju LOMO Tržič ležijo po večini v višinskih predelih, zato se dohodnina z ozirom na prejšnja leta ni dvignila.

Kot je iz gornjih podatkov za našo občino razvidno, sta davčna osnova za dohodnino od zemljišč in pa sama dohodnina v letu 1954 mnogo nižja napram prejšnjim letom.

GOZDARSTVO

Pristojnost iz te panoge spada še v področje okraja.

Sečna dovoljenja za posek lesa je izdal OVO Kranj v okviru določenega kontingenta za Tržič. Dovoljenja za posek lesa za drva je izdal LOMO Tržič sam, seveda v okviru določene kvote. OLO Kranj je izdal dovoljenja za posek 5.301 m³ tehničnega lesa od dovoljene kvote 4.500 m³, torej 801 m³ več. LOMO Tržič pa je izdal dovoljenja za posek 267 m³ drv, medtem ko je vsa ostala dovoljenja izdal OLO skupno z dovoljenji za posek sploh. Dovoljena je bila kvota 3.500 m³, katere kvota pa še ni izčrpana.

Tudi za leto 1955 so že vložene prošnje za posek tehničnega lesa in drv. Po predlože-

nih prošnjah je zaproseno za posek tehničnega lesa 9.641 m³ in za drva 2.500 m³. Kvota za posek v prihodnjem letu je določena na podlagi obstoječih lesnih zalog in letnega prirastka v gozdovih na območju naše občine in sicer skupaj 7.500 m³, od tega za tehnični les 5000 m³ in za drva 2.500 m³. Iz tega sledi, da zaprosene količine za posek tehničnega lesa ne bodo odobrene, temveč upoštevajoč posamezne primere, sorazmerno znižane.

OLO Kranj vrši po posebnih komisijah taksacijo gozdov. — Predvideno je bilo, da se bo v letu 1954 na območju LOMO Tržič izvršila taksacija na 4053 hektarjih. V prvem polletju se je mogla izvršiti taksacija na 500 hektarjih, torej je plan izvršen s 12,5%. Hitreje napredovanje del je oviralo stalno deževno vreme in pomanjkanje strokovnega kadra. Glavna dela se bodo nadaljevala do zime.

Za dela na urejanju hudournikov se pripravljajo projekti, predvsem za zavarovanje obrežij Tržiške Bistrice na Loki in v Tržiču, medtem ko se zavarovalna dela na Zgornji fabriki v Tržiču vršijo, ni pa še obračuna za izvršena dela.

Obnavljanje gozdnih komunikacij se je tudi na našem področju izvrševalo, niso pa na razpolago končni obračuni o izvršenih delih.

TRGOVINA IN GOSTINSTVO

Kot je naš družbeni plan predvideval, se je v prvem polletju zelo povečal blagovni promet v trgovini. Izvršitev znaša po vrednosti 114% letnega plana. Porast je pripisati količinskemu povečanju delno v podražitvi cen.

Tudi v gostinstvu je polletni plan dosežen s 114%. Vzrok temu porastu, ki je samo navidez, leži v tem, da so plani gostišč po večini bili nereálni, kar pa je deloma opravičljivo, kajti osamosvojena gostišča niso imela izkušenj, kakšen plan bodo lahko dosegla.

Po LOMO Tržič na Ljubelju zgrajeno novo gostišče je bilo v prvem polletju dograjeno in izročeno v najem Turističnemu društvu v Tržiču. Za drugo polletje je predvidena reorganizacija v upravi gostinstva za Brdo, ker se pod prejšnjo upravo gostinstvo na Brdu ni moglo razviti.

Z dograditvijo gostišča na Ljubelju in začetimi deli na planinah (kjer se na Tegoščah pripravljajo novi prostori v koči, ki bodo služili tudi turistom) in z začetimi deli na kočah Bistriške planine, planine na Dolgi njivi in Kofcah bo omogočen še večji razmah turizma.

Predvidena reorganizacija trgovinskih podjetij se v prvem polletju ni izvršila zaradi odpora podjetij, ki so prikazovala neizvedljivost reorganizacije. — Nova uredba o obrtništvu in uredba o trgovskih podjetjih in trgovinah ter poslovalnicah bo omogočila osamosvojitve tistih trgovinskih poslovalnic, ki imajo za to sposobnost.

SKLADI

Na območju mestne občine Tržič je bilo v prvem polletju ostvarjenih 3.974.000.— dinarjev gozdnega sklada. Od letne vsote

te din 5.262.000.— se je mogel izkoristiti za gozdne investicije na našem področju le znesek din 1.127.000.—, torej le 23,3%. Seveda pa bo vsa razpoložljiva vsota v drugem polletju izkoriščena.

Sklad za kreditiranje investicij gospodarskih organizacij na področju LOMO Tržič je z družbenim planom predvideval 2 milijona 500.000 din. Od te vsote, ki je bila v celoti vplačana, se je v prvem polletju porabilo din 2.000.000.— za kredit Pilarni Triglav.

Izkazalo se je, da je ta sklad silno majhen in da so potrebe po kreditih za investicije gospodarskih organizacij zelo velike in bo potrebno, da se z rebalansom družbenega plana ta sklad znova dotira.

Sklad za urejanje voda se zbira pri OLO Kranj, ki nam je stavil na razpolago za hudourniška dela vsoto 13.083.000 din. Pripravljajo se projekti, s sredstvi tega sklada se že vršijo zavarovalna dela hudourniškega obrežja Mošenika na Zg. fabriki in bo razpoložljiva vsota v večji meri trošena v drugem polletju in v zimi.

GRADBENA, KOMUNALNA IN INVESTICIJSKA DEJAVNOST

Investicijska dela iz mestnega plana so v teku z izjemo nekaterih, katera so odložena na drugo polletje. V prvem polletju je bilo izplačanih za taka dela dejansko samo 6.697.022.— din, medtem ko je dejanska izvršitev del vrednostno znašala že 38.000.000 din.

Izdanih je bilo 48 gradbenih dovoljenj in dovoljenj k prijavi, o popravilu zgradb. Za vselitev je bilo izdanih 12 uporabnih dovoljenj, prav toliko je bilo tehničnih prevzemov.

Za vzdrževanje cest je nabavljenega in v večini že razvoženega gramoza in peska preko 850 m³.

Cestnih kanalizacij, propustov in jaskov na posameznih odsekih je bilo položenih in napravljenih ca 260 m/l in vgrajeno ca 22 m³ betona. Popolnoma obnovljenih je bilo 5 mostov v lesu in 1 v betonu. Napravilo se je 107 kom. cestno-prometnih znakov, od katerih je trenutno montiranih ca 35.

Pretlakovala se je Partizanska cesta od vhoda do mostu preko Bistrice. Izvršila se je celotna izmera vseh občinskih cest in mostov za sestavo prepotrebne katastra cest in mostov. Delo je še v teku. Zavarovala in dovršila se je nova pot v parku pod Kamnikom. Napravila se je ograja ob industrijskih jarkih v svrhu obče varnosti v dolžini ca 120 m.

Zunanja električna razsvetljava se je dopolnjevala in sicer v Seničnem, Sebenjah, Ziganji vasi, Bregu itd. Predvidena cestna razsvetljava Štefetoje ulice še ni izvršena.

Začela se je rekonstrukcija in obnova načrtov mestnega vodovoda z ozirom na izgubljene načrte. To delo še ni dovršeno.

Za olepšanje mesta je bila urejena gredica pred kinom, posajeni so bili novi topoli ob Cankarjevi cesti na mestih, kjer so obstoječi propadli, čistil se je park na gradu, posadile nove sadike, uredila zunanja kanalizacija in jaski, razni oporni zidovi in napravilo več novih

klopi pod skrbstvom Turističnega društva.

Določil se je rezervat za vrtinarstvo in drevesnico v Mlaki pri Pristavi.

Mestna klavnica je bila temeljito očiščena, prepleskana, predelana, tako da je črvarna ločena od klavnega prostora, izvršila se je garderoba za u-sluzbenice (kot provizorij) ter jama za odpadke.

Za obveščanje prebivalstva občine je napravljenih 35 oglašnih desk.

Vse šole na območju občine so bile temeljito popravljene in obnovljene. Tako je osnov. šola v Tržiču (deška) opremljena z novimi parketnimi tlaki, v gimnaziji prepleskane stene in izvršena obzidna obloga v eni etaži. Šola v Dolini je dobila popravljen krov, urejena stranišča in garderobe, sobne peči in ves preplelek stavbeno mizarjskih izdelkov. Šola v Kovorju je bila le delno obnovljena in sicer v tlakih, ograji in drugih manjših popravilih. Šola v Lešah trenutno dobiva končno lice.

INVESTICIJE

Mestni ljudski odbor dograjuje 24 novih stanovanj na Pilarni, ki bodo še v tem letu sposobna za vselitev. Ob kompleksu stanovanjskih poslopj je skoraj dovršena rektifikacija struge Mošenika v dolžini ca 240 m iz sredstev vodnega sklada.

Za odvod odpadnih in meteor-nih voda kakor tudi talne vode na tem kompleksu se trenutno gradi odgovarjajoča kanalizacija, nov zajemalnik in rezervoar za pitno vodo z vsebino 30 m³ ter 2" zunanji vodovod.

Zgrajena je nova transformatorska postaja z 250 kW transformatorjem, preko 900 m novega visokonapetostnega voda preko Zalega rovta in ca 1600 metrov novega nizkonapetostnega električnega omrežja, ki bo izvršeno še do konca leta.

V družbenem planu je tudi zgraditev nove transformatorske postaje v Bistrici s transformatorjem 100 kW, ki je tudi že nabavljen, zgradba pa se je te dni pričela. Za brezhibno delovanje nizkonapetostnega omrežja v Bistrici bo potrebno izmenjati in preurediti vse obstoječe vode na 380/220 V. Tudi ca 240 m visokonapetostnega voda kot priključek na transformatorsko postajo bo potrebno zgraditi, za kar je delno material že zagotovljen.

Za vasi Leše, Palovče je nabavljen nov transformator 30 kW, ki bo še v tem letu priključen, s čimer bo to omrežje zagotovljeno s potrebno električno energijo. Seveda je tudi tu nujno izvršiti izmenjavo vsega omrežja v Lešah in dopolniti omrežje za Palovče in ev. Hudi graben, Visočje.

Po ogledu elektrifikacije Reber pri Sv. Ani sta možni dve varianti: prva, s katero se elektrificirajo samo tri stavbe na Rebru z možnostjo elektrificirati nadaljnji dve (Šiška, Javornik), in druga varianta, s katero bi bilo možno elektrificirati sedem hiš, pa v tem letu ne bi bila možna njena izvršitev. Elektrifikacija Novakov ni tako nujna in bi bilo priporočati, da se opusti obstoječe omrežje in zgradi v nepo-

sredni bližini nov majhen transformator z ozirom na bližnji visokonapetostni vod.

Vodovoda Hudi graben in Brezje se bosta v najkrajšem času pričela graditi. Za nju je dovršena vsa dokumentacija in izdano tudi že gradbeno dovoljenje, odvisno pa je to od kapacitete gradbenega podjetja.

Gostišče na Ljubelju je dograjeno in opremljeno. Potrebno je še izvršiti ureditev zunanjega okoliša.

Dela v zaklonišču so v glavnem dovršena. Izvršiti je le še glavni vhodni portal in deli izstopnega jaska v grad. Sredstva je LOMO Tržič zagotovil v višini 2.000.000 din.

Kanalizacija v Križah se trenutno gradi, vendar so potrebne še ureditve dokumentacij.

V tem letu je začeti še z obnovo stanovanjske hiše v Prečni ulici, z zgraditvijo opornega zidu ob Mladinskem domu, ob cesti na Slapu, ob cesti Leše—Vadiče, obnoviti prag in most v Lomu, obnoviti most v Lešah—Praproče, obnoviti mostiček v Sebenjah ter pri Novakih.

Ograje ob Cankarjevi cesti se že obnavljajo, potrebno pa bo zgraditi tudi masivne stopnice za vstop v Cankarjev dom.

PROJEKTI

V delu so urbanistični in zidalni načrti mesta Tržiča in neposredne okolice, načrti rekonstrukcije mestnega vodovoda, gradbeni program vodovoda Bistrica, Kovor, Podbrezje ter gradbeni program osnovne šole mesta Tržiča.

Izvršeni so kompletni načrti osnovne šole Podljudelj do take faze, da je možna takojšnja gradnja, dalje načrti zazidave novega naselja »Ljubelje«, Pristava z detajlnimi načrti potrebnih cest za vsa ta naselja, idejni kot glavni načrt ceste Čegelše — Blejska cesta z idejnim načrtom zbirne kanalizacije mesta Tržiča do prečkanja s strugo potoka Bistrice, idejni kot glavni načrt kanalizacije in rekonstrukcije ceste Pristava—Križe. Vsi ti načrti pa morajo biti še več ali manj revidirani in odobreni.

Nujno je staviti tudi predloge za plan del za leto 1955-56 zaradi priprave potrebnih načrtov in dokumentacij, sicer se v bodoče vsa predvidena dela prav tako kot doslej ne bodo mogla redno in brez večjih težav izvajati.

IZKORIŠČENJE INVESTICIJ

za gradnjo stanovanjskih četvorčkov LOMO	21.950.000.—
za gradnjo stan. četvorčkov	
Predilnice	5.828.000.—
stanovanja v Mladinskem domu	840.000.—
stanovanja v Prečni ulici	4.060.—
za načrte	2.318.090.—
za parke in nasade	179.000.—
za elektrifikacijo	
Tržič—Bistrica	5.077.000.—
za otroško igrišče	229.000.—
tlakovanje Partizanske ulice	257.000.—
kanalizacija Križe	1.292.000.—
kanalizacija Senično	67.000.—
gostišče Ljubelj	587.000.—
gostišče Brdo	508.000.—
bencinska črpalka	336.000.—
stroji: cirkularka	126.000.—
nabava kamiona	21.551.000.—
Skupaj porabljenih investicij	61.144.600.—

O oblikovanju tržiške komune

Predsednikovo poročilo so volivci sprejeli z odobravanjem na znanje. Prav tako so brez ugovora sprejeli preuravnovešene občinske proračuna za leto 1955, ki ga je tov. predsednik zatem prebral in obrazložil.

Nato je predsednik gospodarskega sveta tov. Karel Kravcar volivcem predložil v razpravo plan investicij za naslednji dve leti. Njegovim predlogom, ki so zajemala prav vsa področja od stanovanjskega vprašanja preko vprašanj zdravstvenega doma, šol pri Sv. Ani in v Trziču, kulturnega doma, spomenika padlim borcev NOV in adaptacije mestnega doma do komunalnih naprav (cest, vodovodov, elektrifikacija, parki, kopališče itd.), so poslušalci z zanimanjem sledili, nato pa stavljali vrsto vprašanj in novih predlogov, od katerih bo marsikateri prišel v poštev pri izvedbi načrtov. Še več mnenj pa bo prišlo na dan, ko bodo načrti razgrnjeni na vpogled volivcem. Stvarna mnenja, ki jih bodo le-ti tedaj dajali, bodo razvoju tržiške občine lahko samo koristila, poglobljalo pa se bo na ta način sodelovanje občanov s svojim ljudskim odborom.

Po živahnem razgovoru o potrebah Trziča, ki bi jih bilo treba zadovoljiti, je spregovoril spet predsednik LO MO, ki je z naslednjimi besedami orisal bodočo tržiško komuno, pogoje, ki narokujejo njeno oblikovanje in njen bodoči delokrog:

Potrebno je, da danes spregovorimo tudi o formiranju bodočih komun. Že več kot leto dni je bilo opaziti o tem razna razpravljanja, ki pa se niso vršila s širšimi množicami. Ker je postalo to vprašanje zelo aktualno, bom o problemu formiranja komune pojasnil sledeče, v razpravi pa je želeli diskusije v tem vprašanju in predlogov:

Besedo »komuna« posamezni ljudje pojmujejo popolnoma napačno, smatrajo namreč, da prihaja od »komunizem«, nekateri pa jo zopet namerno obračajo z namenom, da bi s tem samo ustvarili nerazpoloženje med ljudmi in s tem ovirali napredek družbenega upravljanja. — Beseda »komuna« je latinskega izvora in ki pomeni po svojem smislu lokalno skupnost, ali po naše občino. Nikakor to ni »strašilo«, kot jo skuša ponekod prikazati sovražno propaganda, češ, da je prvi korak za razlastitev kmečkih posestev, da bo vas postala suženj mesta itd., temveč je v cilju ravno obratno, da se podeželje spoji z mesti oziroma industr. centri ter da v skupnem sodelovanju odloča o napredku.

Osnova za takšno upravljanje je bila že do danes, ko so po delovnih kolektivih začeli upravljati podjetja po svojih delavskih organih.

Z ozirom na povezane gospodarske, socialne, kulturne, prometne in geografske prilike bo v Trziču ustanovljena komuna, ki jo bo upravljala Ljudski odbor komune Trzič.

V kranjskem okraju se predvideva od 19 občinskih odborov in 3 mestnih občin formiranje 6 komun. Število še ni določeno, ker se razprava o tem še vedno vrši na proučevanju gospodarskih, socialnih in ostalih možnosti za ustanovitev le-teh. Vsekakor bodo komune formirane v Kranju, Škofji Loki in Trziču, kateri kraji imajo osnovne, ekonomske in družbene pogoje za formiranje komune.

Za formiranje komune na našem področju, ki bo prirodno povezana v eno administrativno-teritorialno enoto in ki bo

osnova za njen nadaljnji družbeni-ekonomski razvoj, govore predvsem sledeči pogoji:

a) Področje sedanje mestne občine z okoliškimi kraji predstavlja, gospodarsko, komunalno in socialno področje, katero ne dopušča več sedanje razcepitve na več občin in umeje oddvojitve mesta od njegovega zaledja. Dominantni položaj mesta, posebno njegove industrije v odnosu na široki okoliš, izključuje možnost sodelovanja vaščanov pri gospodarskem razvoju, zdravstvenih, kulturnih in socialnih ustanovah, pri gradnjah komunalnih naprav (vodovodov, elektrifikacije itd.), pri ureditvi prometnih zvez in cest za vsakodnevni prihod stotine delavcev v tržiške tovarne. Vse to dokazuje kompaktnost področja tržiške komune.

b) Z ozirom na velik socialistični sektor gospodarstva, posebno industrije, je delavsko samoupravljanje postalo odločujoč družbeno politični faktor ne samo znotraj upravljanja podjetja, temveč tudi v javnem življenju in oblasti. Sedanja oddvojenost delavcev v posameznih krajih, kjer živi znatno število le-teh, ki so zaposleni v Trziču, slabi napredek delavskega razreda in se v podjetjih kot pri oblasti ne obravnava vprašanje bivališč delavcev ter njihovega kulturnega in socialnega razvoja. Zaradi tega se bo s spojitvijo krajev, ki so povezani s Trzičem, utrdila vloga delavskega razreda tudi v okolici in pritegnila delavce v aktivnejše javno življenje ter utrdila povezanost med kmeti in delavci.

c) Precejšnja naprednost okoliških kmetovalcev, ki so že danes proizvajali prehrabnih artiklov za zadovoljitev potreb industrijskega prebivalstva vse bolj navezuje kmeta na tržišče v Trziču in na njegovo gospodarstvo sploh.

d) Sedanji Okrajni ljud. odbor ima kljub temu, da pri nas obstoji občina s posebnimi pravicami, še vedno polno kompetenc posebno v gospodarstvu, ki v posameznih momentih zavira razvoj mestne uprave in

njenega gospodarstva.

To so eni izmed glavnih činiteljev, ki vodijo k formiranju komune.

Cestokrat se sliši, da imamo vedno nove in nove gospodarske spremembe in da jih niti ni mogoče zasledovati. Pri tem je omeniti samo to, da se vsi skupaj premalo poglobljamo in premalo poznamo celoten razvoj, treba pa je vedeti, da tudi te spremembe ne bodo dokončne ter jih bo treba spreminjati na osnovi proizvajalnih sil in družbenega življenja.

Predobro se spominjamo, kako je bila po osvoboditvi centralizirana oblast. Kasneje se je pokazalo, da je možnost prenašanja gospodarskih nalog na nižje organe. Tako so se razformirala ministrstva in glavne direktije. S tem je postal okraj zelo pomemben in samostojen organ. Z nadaljnjim razvojem pa se danes že vidi, da okraj postaja nekaka ovira za nadaljnji razvoj in da ne daje dovolj iniciative za gospodarski napredek. Ne smemo pa pri tem misliti, da okraji niso potrebni, ker bodo nadalje še vedno imeli važno vlogo za razvijanje in utrjevanje bodočih komun. — Ljudski odbori komun pa bodo prevzeli upravljanje na področjih gospodarstva, zdravstva, gozdarstva, kulture, prosvete itd. in s tem ogromno nalogo ter odgovornost. Samostojno bodo odločali o družbenem planu in

proračunu. Sredstva, ki se bodo ustvarjala v komuni, se bodo še vedno delila za zvezo, republiko, okraj, podjetja in komuno, vendar s to razliko, da bo LO komune sam razpravljala s podjetji o razdelitvi sredstev, ki ostanejo v komuni. LO komun bodo prevzeli pod svojo upravo vse panoge gospodarstva: industrijo, obrt, trgovino, kmetijstvo, gozdarstvo, komunalo, celotno prosveto in zdravstvo. Okraj bo imel kot glavno vlogo samo nadzorovati zakonito izvajanje nalog ljudskih odborov ter notranjo upravo.

Vse te stvari so zaenkrat obravnavane na posebnih komisijah, ki pripravljajo formiranje komun na Gorenjskem. V pojasnilo tudi to, da se kranjski in radovljški okraj združita. Teritorialna razdelitev za posamezne komune še ni določena in je nujno, da tudi o njej razpravljajo ljudje na zborih volivcev ter izrazijo svoje mnenje.

V posameznih krajih na področju komune bodo obstajali krajevni sveti, ki bodo pomožni organi LO komune. S tem bo olajšano tudi ljudem, da ne bodo za vsako malenkost hodili v Trzič.

S tem je podanih nekaj misli v zvezi s formiranjem komun, na podlagi katerih naj se razvije širša obravnava in iz katerih naj bo zaključek ta, da je storjen ponoven uspešen korak k nadaljnjemu razvijanju družbenega upravljanja pri nas.

Ura je bila že pozna, ko je predsednik končal, zato ni bilo mogoče na tem zboru kaj več razpravljati tudi o tem vprašanju. To tem manj, ker je moral zbor volivcev še ta večer izvesti tudi volitve članov šolskih odborov za gimnazijo, tržiško osnovno šolo, vajensko in glasbeno šolo. Z vso resnostjo so volivci pretresli tudi to vprašanje.

Reči moramo k sklepu, da je bil zbor volivcev ploden in da pomeni spet korak naprej v razvoju naše skupnosti, njenih gospodarskih temeljev in njene kulturne ravni.

Pripombe k zboru volivcev v Puterhofu

V nedeljo, 24. oktobra smo imeli v Puterhofu zbor volivcev. Maloštevilna udeležba prebivalcev bi dala slutiti, da na sestanku ni bilo živahno, toda temu ni bilo tako. Sam potek zbora pa je pojasnil vzrok maloštevilni udeležbi.

Najprej je predsedujoči prebral poročilo LOMO. V zvezi s poročilom ni bilo posebnih pripomb, temveč so volivci načeli vprašanja, »ki jih žulijo«. Ker je dnevni red predvideval splošno diskusijo kot poslednjo točko, smo slišali najprej razlago o komunah. Sledile so volitve v šolski svet. Po volitvah pa je postalo živahno. »Debata« je odkrila, da LOMO ne posveča Puterhofu niti osnovne skrbi.

Prvo vprašanje se je nanašalo na elektriko in (se razume) dveletne obljube v zvezi z njo. Stvar je v tem:

Ze v prejšnjem stoletju je v Puterhofu obstajala električna centrala in je torej obratovala med prvimi v Sloveniji. (Za stroje se zanima že dalje časa

ljubljski tehnični muzej.) Z ozirom na to se razume, da so stroji zastareli in do skrajnosti iztrošeni. Čeprav agregat obratuje razen ponoči le ob najnujnejših primerih, se le z največjimi naporji vzdržuje z ogromnimi izdatki. Če upoštevamo, da je tok le ponoči ter ob nedeljah in še to na voltni istosmerni tok (ki v resnici nima nikdar predvidene napetosti), stane preurejanje električnih pripomočkov potrošnike precej denarja in živcev. Elektrarna nima transformatorja in ne avtomatičnega regulatorja za uravnavanje napetosti, zato je z ozirom na potrošnjo treba z roko uravnavati obrate agregata in s tem napetosti. Leseni jez je tudi dotrajal. Pravkar ga Gozdna uprava obnavlja z denarjem enega svojih fondov. Tudi za nabavo novih strojev so že imeli denar, katerega pa je banka blokirala ter ni več upanja, da bi ga dobili v omejene namene. Elektrarna bo dajala tok tudi Dolini, brž ko bo redno obratovala, za kar so

se Dolinci potegnili tudi na tem zboru volivcev ter skupaj s Puterhofarji zahtevajo, da se stroji nabavijo iz občinskega proračuna čimprej. Najkasneje pa iz proračuna za prihodnje leto.

Drugo, nič manj važno vprašanje je bilo »stanovanjska problematika«.

Gozdna uprava je imela za letos v programu gradnjo 6 stanovanjske hiše, ker pa je skrb za stanovanja poverjena stanovanjski skupnosti, je opustila tudi misel na gradnjo. Upamo, da načrt uresniči stanovanjska skupnost.

Volivci menijo, da se nikjer v občini ne morejo »postaviti« z ruševinami izza vojne kot v Puterhofu. Gre za grad, ki ima sicer nekaj prostorov adaptiranih v sili za stanovanja in upravne prostore Gozdne uprave. Pritličje je deloma urejeno za gostilniške prostore in nekaj shramb, sicer pa »čaka«. Le kaj, to zanima tukajšnje prebivalce. Ali bo v nedogled »razkazoval« rane vojne? Na vsak način se mora najti rešitev iz te stiske za kredite. Najdelikatnejše vprašanje pa je žaga. Stari industrijski objekt je nastal že okoli leta 1907—10. Čeprav je preživel precej katastrof, se je ohranil do danes. Trikrat je bil pogorel in enkrat ga je poplavila voda. Ko je bil v najboljšem stanju, so obratovali trije polnojarmeriki. Takoj po vojni so prebivalci Puterhofa žago obnovili, največ s prostovoljnim delom. Vedno je obratovala s »polno paro«. Pred dvema letoma pa se je začelo zatikati, ko je bila omejena sečnja lesa, ter je letos z delom popolnoma prenehala.

LIP, ki je trenutno lastnik obrata, ga očitno namerava

opustiti, kar je razvidno iz tega, da je že nekaj pripadajočih delov odpeljal. Tudi del industrijskega tira so demontirali.

Vprašamo se, s kakšno pravico vse to odvaža, ko ni za obstoj žage storil niti »kolikor je za nohtom črnega«.

Ali so ljudi v Puterhofu vprašali za mnenje? Če upoštevamo, da zaradi premajhne količine mehkega lesa ni mogoč obstoj obeh obratov, pa naj delo preusmerijo. V Tržiču Galanterija nima prostorov, les nabavlja razrezan že v plohe. Tudi prostora nima za novogradnjo. Kaj ko bi Galanterijo preselili, ali poverili tej žagi vsaj grobo obdelavo lesa? Mogla pa bi izdelovati tudi parket. Puterhofska žaga ima dobre in obširne obratne prostore z ogromno sušilno lopo (šupo). Pogonska sila je na razpolago in tudi delavcev ne manjka, saj jih mnogo hodi vsak dan 1 km daleč peš na delo oz. z dela. Vsi ti bi se lahko zaposlili.

Mogoče bi se LIP zavzel za napredek in, močno obratovanje?! Moglo pa bi obstajati kot specialno podjetje za predelavo trdega lesa. Surovinska baza je velika in bi mogli predelati precej bukovega lesa, ki gre zdaj večji del v drva. To ne bi bilo v korist samo okoliškemu prebivalstvu, temveč vsej tržički komuni — vsej skupnosti.

Upamo, da se ne ponovi, kot do sedaj vedno, namreč da predlogi poromajo v pozabljeno. Že nekaj let se zbori volivcev redčijo prav zato, ker ni uresničila občina najnujnejših predlogov, pa čeprav ne povsem po lastni krivdi. Ustanovitev komun bo namreč združila Puterhof tudi na gospodarskem polju s Tržičem, zato izgovori niso možni več.

Popust ob nedeljah tudi na avtobusu

Na progi Ljubljana—Tržič je uvedena nedeljska povratna karta, ki velja za vožnjo ob nedeljah z odhodom iz Ljubljane ob 6.00 zjutraj in za povratek iz Tržiča ob 17.30 uri. Popust za nedeljsko povratno vožnjo Ljubljana—Tržič je 40 odstotni

in znaša povratna vozovnica 180 din, 40 odstotni popust velja ob nedeljah in državnih praznikih z vseh postaj na tej progi do Tržiča in obratno.

Tržičani pozdravljamo ugodnost, ki jo daje SAP pri nedeljski vožnji na progi Ljubljana—Tržič, ker je z njo olajšan obisk naših turističnih in planskih postojank tudi od drugod. Naši kraji in naše planine skrivajo toliko lepot, da je delovnemu človeku pravi užitek, če preživi dan oddiha sredi med njimi. To bo znižanjem nedeljske avtobusne vožnje zdaj marsikomu omogočeno.

Odkritje spomenika v Puterhofu

29. novembra, na Dan republike, bo odkritje spomenika borecem NOV v Puterhofu.

Udeležite se odkritja v polnem številu!

Pa naj bi poleg vsega tega bil še človek morda tiho! — Se združni profit, ustvarjen od vseh tukajšnjih prebivalcev, se tako brezvestno uporablja, odnosno se sploh ne uporablja, ker se v načrtih za dela skupnih interesov sploh ne stinja. Zraven pa gesla: »Dobiček razdelimo!« ali pa: »Nam dajte v materialu!«, kar se je delno tudi izvedlo. Na veselici, ki je bila, se ni vedelo, kdo pije, kdo plača, izlet na morje za tri dni brezplačno, odnosno na račun zadruga...

Če pa gre za stroške, ki bi nastali v splošno korist, je vsega škoda. Še otroška zdravstvena posvetovalnica se mora umikati bolnim ambicijam in osebnim interesom posameznikov.

Da bo tudi naslov članka jassen, vam povem še to, da so bili včasih v stari Jugoslaviji v večini isti ljudje, kot so še danes, v raznih strankah zelo aktivni in da so napravili marsikaj skupnega — pa četudi črni in rdeči še vsak v svojem brlogu — in se nikdar niso tako otrsali dela ali dolžnosti kot danes pa čeprav od tega niso imeli osebne koristi dovolj ali nič in čeprav jih je stranka odnosno oblast kot celota izmozgavala. Pa so vendar delali in vaščani kljub strankarstvu niso bili tako vsak zase, kot so danes, ko se komaj kak vaščan z desetimi v vasi razume.

Včasih so naši kmetje in kmetiči prodali vse najboljše pridelke v Tržiču ali Kranju. Danes prodajajo vse najslabše in še to v glavnem doma, da jim še ponujanje in prevoz odpade, poleg tega pa nasplošno sorazmerno dobro življenje ne vzbudi toliko zavesti pri teh ljudeh, da bi za skupnost, ki jim je omogočilaboljšanje življenja, kakšno malenkost žrtvovali.

Nekdaj je bil Kovor znan kot pretepaška vas. Pozneje se je spremenil v zelo delaven kraj, kar zadeva kulturno dejavnost. Ogromno je bilo igranih iger in bogatih. Kaj pa danes? Kulturno delo ne gre, ker nihče noče režirati niti igrati — a »kulturni« pretepi pri Jurčku v gostilni se iz leta v leto stopnjujejo.

Tako se človek nehoče vpraša, ali je mogoče v takem stanju govoriti o čem naprednem, za skupnost koristnem delu.

Mislim, da ne. In to toliko časa ne, dokler se bo večina pustila vplivati od posameznih razdiralcev dela za skupne interese, pa naj bo to na gospodarskem, kulturnem ali katerem koli drugem področju.

Da bodo Kovorjanom in drugim brez truda in v lagodju leteli pečeni piščanci v usta, je nesmisel. Enak pa je nesmisel trma in sebičnost posameznikov, ker skupnim interesom vseh vaščanov le škoduje. Zato, delovni kmetje, delavci in intelektualci tega kraja, ne pustimo se vplivati od zaostalih nazorov posameznikov, pač pa spreglejmo, kaj je za vse koristno in potrebno, tako da bo tudi za naše otroke bodočnost lepša in svetlejša, tako da naši potomci ne bodo mogli reči: zaradi trme, sebičnosti in osebnega dobičkarstva naših staršev smo danes na kulturno nizki stopnji in gospodarsko zaostali!

N. P.

Kovorjani nekdanj in danes

Povsod po naši deželi in tudi v svetu stremijo ljudje za nečim novim, naprednim. Tudi v našem kraju stremimo za »naprednim in boljšim«, posebno v sedanjem času, ko je mnogo govora o graditvi vodovoda za vasi Kovor, Zvirče, Loko in menda tudi Hudo.

Mnogo je bilo že sestankov in debate okrog te gradnje, vendar je ostalo še vse, kar je bilo do sedaj storjenega, le pri govorjenju.

Kljub temu, da je občina pripravljena financirati ca dvetretjini te gradnje, a ostalo vaščani teh vasi, se le-ti dosedaj še niso odločili, da bi po finančni sposobnosti in po potrebi vode za posamezno gospodinjstvo prispevali omenjeni delež — pa čeprav je voda odnosno vodovod neobhodno potreben, tako s stališča higiene kot v primeru izbruha požara, da ne govorimo o potrošnji odnosno izgubi časa, ki ga z nošenjem in prevažanjem vode vaščani po nepotrebnem zapravijo.

Zakaj se ne morejo odločiti in začeti z gradnjo?

Če veste, da imajo vsi močnejši kmetje in vplivne osebnosti svoje rezervoarje ali vodopred hišo, boste razumeli, da se ne bodo ogrevali za vodovod, ki je koristen vsem, — ker delo, ki bi koristilo vsem

v našem kraju, ne gre izpod rok.

Če se bo vodovod gradil pod takimi pogoji kot dosedaj v dobi 20 let, ne bo nikoli zgrajen, če splošno mnenje, odnosno potreba po tem vodovodu ne bo podrli na kolena — bolno ambicijo za osebne koristi, od skupnosti izmozgati čim več, a skupnosti dati čim manj.

Da se večina poštenih ljudi da vplivati od manjše skupine svojevrstnih spekulativcev, je dokaz tudi to: Kdo je pravzaprav bil tisti, ki je onemogočil nadaljnjo gradnjo združnega doma? Pa niso samo onemogočili, temveč so odprodali ali podelili tudi ves gradbeni material in dopustili, da je bilo tako materiala kot orodja mnogo pokradenega. Denarja od tega materiala pa je zelo malo — temelji »bodočega« združnega doma pa vpijejo na sredi vasi na pomoč in po maščevanju — enako prosvetni dom, ki je v popolnem propadanju. Če pa pogledamo še združne stavbe: sušilnico in čistilnico ter njih inventar, lahko vsak, ki mu razmere tu niso poznane, ugotovi, da je tu za ljudsko imovino zelo malo interesa, da pa je veliko navduševanje za osebno korist, lagodnost in razkošnost pri zidanju in popolnem adaptiranju gospodarskih in stanovanjskih zgradb.

KINO

- 13. do 14. novembra: Ameriški film **Klovni**.
- 16. do 17. novembra: Angleški film **Lepotice noči**.
- 20. do 21. novembra: Jugoslovanski film **Poslednji most**.
- 23. do 24. novembra: Ameriški film v barvah **Vrnitev na Broadway**.
- 27. do 29. novembra: Ameriški film **Najlepša leta našega življenja**.

Posedevanja

Postrežnico za dopoldne ob delavnikih iščem. — Faganeli, Trg svobode 18.

*
Več izvodov zadnje t. j. 20. številke Tržiškega vestnika odkupimo. Uprava Trž. vestnika.

Dežurna služba v brivnicah

- 15. novembra: Stepišnik Ernest, Partizanska cesta 8.
- 22. novembra: Zibler Vladimir, Trg svobode 28.

Dopisujte v

„Tržiški vestnik“

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

III. strelski teden

V času od 10. do 17. oktobra 1954 smo strelci Tržiča priredili III. strelski teden, ki ga od predaje strelšča svojemu namenu v letu 1952 vsako leto prirejamo. Te celotedske prireditve prirejamo zato, da bi strelstvo čimbolj približali našim delovnim ljudem, predvsem pa mladini in pionirjem. Strelstvo je res lep in zanimiv šport, ni pa samo to, pač pa je strelstvo — strelska organizacija sploh — nekaka civilna vojska, vojska v tem smislu, da bi člani naše organizacije, če bi bilo potrebno, ne samo znali prijeti puško v roke, pač pa le-to pravilno in koristno uporabiti. — Strelstvo je torej koristno in potrebno ne samo za posameznike kot športnike, temveč predvsem za našo socialistično skupnost in zato tudi sprejemamo od nje, t. j. od naše ljudske oblasti, kakor tudi od naše JLA največjo možno moralno pa tudi materialno podporo. Naša strelska naloga je poleg športa in zabavnega streljanja še tudi ta, da točno in vestno izpolnjujemo 9. člen našega statuta, ki določa, da naše strelske organizacije najtesneje sodelujejo v krepitvi obrambne sposobnosti naše domovine, predvsem pa v pripravljanju mladine za službo v JLA.

In lahko rečemo, da je naš III. strelski teden, ki je bil v tem smislu prirejen, dosegel svoj namen.

Pričeli smo ga v nedeljo, 10. oktobra s tekmovanjem sindikalnih in društvenih ekip mesta Tržiča za ekipno prvenstvo mesta Tržiča in za pokal BPT, ki ga je branila I. ekipa naše strelske družine. Tekmovalci so streljali z vojaško puško po 5 strelcev iz vsakega položaja. Z majhno razliko je tudi letos zmagala I. ekipa naše strelske družine v sestavi Brejc Lado, Stucin Milan in Perko Janez z 264 krogi pred I. ekipo sindikalne podružnice BPT z 239 krogi. Tako je ta ekipa letos drugič osvojila prehodni pokal BPT.

Ta dan popoldne so zastopniki zabili v drog novorazvitega prapora SD »F. Mrak« v Predosljah lep spominski žebelj.

Med tednom se je naša prireditev nadaljevala s tekmovanjem sindikalnih in društvenih ekip po liga sistemu. Prvo mesto je osvojila I. ekipa BPT z 265 krogi (Perko J., Praprotnik S. in Šter Blaž) pred ekipo Peko I., ki je dosegla 205 krogov. Po tem sistemu se je tokrat prvič tekmovalo in so se strelci navduševali za ponovno organizacijo podobnega tekmovanja.

Program našega strelskega tedna so v petek izpolnili obvezniki predvojaške vzgoje vseh centrov Tržiča s svojim rednim streljanjem. Tudi ti mladinci so dosegli zadovoljive uspehe in prejeli pohvalo od sodelujočega častnika kranjskega vojnega odseka.

V soboto zvečer pa smo ob 5-letnici ustanovitve naše strelske družine imeli slavnostno sejo, ki so se je udeležili člani odbora in družine ter številni zastopniki društev, organizacij

in sindikalnih podružnic iz Tržiča. Na slavnosti je govoril predsednik družine o pomenu in vlogi strelstva ter orisal dotedanje 5-letno delo naše strelske družine, zatem pa je v ime IO SZS podelil našim strelcem na letošnjem republiškem prvenstvu priborjene medalje Dobrega in mojstra strelca. 10 strelcev pa je ob 5-letnici strelske družine prejelo za aktivno in stalno sodelovanje lepa priznanja. Zmagovalno in drugoplasirano ekipo liga tekmovanja pa sta zastopnika sindikalnih podružnic BPT in Peko praktično nagradila.

Ob zaključku III. strelskega tedna smo v nedeljo, 17. oktobra pripravili zanimivo tekmovanje z najboljšo ljubljansko strelsko družino »Diopler«. V lepem jesenskem vremenu se je to tekmovanje brezhibno iz-

vršilo. Nastopilo je po 5 strelcev, ki so streljali po 10 strelcev iz položaja (300 možnih krogov). Kljub dobri rutiranosti naših strelcev pa nam tokrat ni uspelo premagati znatno močnejšega nasprotnika ter smo doživeli prvi letošnji poraz. Razlika 21 krogov (»Diopler«, Ljubljana 946 : »ŠAK«, Tržič 925 krogov) sicer v takem nasprotju sil ni velika, posebno še, če upoštevamo uspeh tov. Drejca, ki je z 221 krogi (kar za 15 krogov naskoka pred najboljšim gostom) osvojil prvo mesto. Kvalitetno je bilo to tekmovanje zelo dobro, saj je borba potekala kar »za kroge« in je šele zadnji strelec gostov povečal razliko v krogih.

Prepričani smo, da je bil letošnji strelski teden uspešno izveden, za svoje članstvo in za ljubitelje strelstva pa pripravljamo novo vrsto lepih in zanimivih tekmovanj.

HS

Nadaljnji dve nogometni tekmi

V nedeljo dne 17. oktobra se je vršila težko pričakovana prvenstvena nogomet. tekma med domačim NK Tržič in Ločanom iz Škofje Loke. Za to tekmo je bilo precej zanimanja med nogometno tržiško publiko, saj sodi moštvo Ločana med najboljše moštva Gorenjske podzveze. Domači so se predstavili v beloplahvih dresih, gostujoče moštvo pa v svojih klubskih plavih dresih.

Začetni udarec je pripadal domačinom, ki so že v začetku pritiskali nasprotnika pred njihov gol, tako da je bilo mnenje vse publike, da bo to tekmo Loka izgubila z visokim rezultatom. Ali vsi strelci, oddani na gol, so postali po naključju plen dokaj dobrega vratarja gostujočega moštva. Takoj nato pa so gosti začeli s svojimi prodori po krilu in zaradi nespornazuma domače obrambe je tudi desno krilo povedlo svoje moštvo v vodstvo. Ta gol domače moštvo ni zmedel in je začelo smiselno napadati, kar mu je res prineslo po lepem strelu Markiča izenačenje. Pri stanju 1:1 je začela igra postajati borbenja, saj je eno in drugo moštvo hotelo priti v vodstvo. Napadi so se vršili izmenoma, dokler ni zopet pogrešila obramba domačih in je napadu gostov uspelo zvišati rezultat na 2:1 v njihovo korist.

Takoj zatem pa je napad domačinov prodril v obrambni prostor gostov in izsilil kot v svojo korist. Po strelu, katerega je lepo izvedel Puškarevič, je levo krilo domačinov Norčič z lepim udarcem z glavo pretresel mrežo in s tem izenačil na 2:2. Pri stanju 2:2 so zopet gosti prišli v vodstvo in zatem hoteli zapreti igro, kar pa domači niso dopustili, ter ponovno prešli v napad, kjer je v obrambnem prostoru levi branilec gostov namerno udaril žogo z roko in sodnik je prisodil enajstmetrovko, katero je Eler realiziral v gol. Pri stanju 3:3 je sodnik odpiskal konec prvega polčasa.

Takoj v začetku drugega pol-

časa so domači vzeli iniciativo v svoje roke in postali s smiselno igro gospodar na igrišču. Za tem je levo krilo Norčič še dvakrat pretresel mrežo gostov in s tem zaključil serijo golov na tej tekmi. Rezultat 5:3 v korist domačih je realen, če pa bi bilo več odločnosti domačega napada, bi bil rezultat lahko večji.

O tekmi sploh bi bilo še marsikaj pripomniti glede posameznikov. Tokrat je najbolj zatajil leva zveza Čustoič, ki bi z lahkoto dosegel sam še tri gole, ali njegova neodločnost in slaba igra je dopustila, da so gosti odšli poraženi samo z dvema goloma razlike. Najboljši igralec na terenu je bil vsled požrtvovalne igre Toporiš, pa tudi Stucin in Eler sta zadovoljila, od ostalih pa smo pričakovali več, ker vemo, da lahko bolje igrajo.

Glede samega nogometa v Tržiču bi še to pripomnil, da so zadnje tekmovanje domači vzeli resno, saj so predstavnik I. slovenske lige »Gregorčiča« z Jesenic odpravili z lepim rezultatom 3:1 v korist Tržiča. Po kaj čudnem naključju pa so tekmo z Mladostjo iz Kranja izgubili s tesnim rezultatom 3:4. Med zadnjim tednom pa so z lahkoto premagali kranjski Garnizon z zadovoljivim rezultatom 4:0.

Ob zaključku bi vsem nogometašem našega mesta želeli v nadaljnjem tekmovanju še mnogo uspehov, da bi prišli do mesta, ki jim po igri tudi pripada, saj je sodnik tov. Kurent izjavil po tekmi na Jesenicah, da nogometaši Tržiča nimajo resnega nasprotnika na Gorenjskem. Ta pohvala pa ne sme uspraviti Tržičanov na lavirih, ampak še bolj naj vzame-

jo tekmovanje resno, saj jim je prvo mesto tik pred vrati.

*

Naše moštvo je prejšnjo nedeljo gostovalo v Hrušici pri Jesenicah. Pri odhodu so igralci in vodstvo moštva bili prepričani v visoko zmago ter da bodo na ta način popravili dokaj slabo gol - razliko. Do takega mnenja smo prišli na podlagi dosedanjih rezultatov, katere je Hrušica dosegla v tekmovanju. Toda grdo smo se zmotili. Trdo smo se morali boriti za zmago do zadnjega žvižga sodnika. Razlogov za to je več. Predvsem je igrišče na Hrušici tako majhno, da se čudimo merodajnim forumom, kako so mogli to igrišče verificirati. O kakšni tehniki na takem igrišču ni misliti, ker se za žogo zmeraj podi po 4 do 5 igralcev. Publika ter sodnik so pa poglavje zase. Na nesrečo je tekmo zopet sodil Ažman iz Kranja, tako da je občinstvo vsak njegov žvižg glasno komentiralo, seveda na sebi svojstven način, posebej če je bilo dosojeno v korist našega moštva. Grožnjam ni bilo ne konca ne kraja tako s strani igralcev kakor publike. Pod takimi pogoji ni bilo mogoče, da bi igra v redu potekala in je sodnik marsikaj prekršek igralcev Hrušice namenoma spregledal iz bojazni, da ne bi bil tepen.

Se nekaj o poteku igre. Vodstvo 1:0 so dosegli domačini po nenadnem strelu skoraj iz srede igrišča (ker je igrišče majhno, je sredi zelo blizu gola). Ta gol ima na vesti vratar Markič, ker mu je žoga skozi roke ušla v mrežo. Izenačenje je dosegel Ropret z močnim strelom iz daljave kakšnih 16 metrov. Vratar se je lepo vrغل, le da mu je žoga ušla pod trebuho v gol. Pripomniti je treba, da je žoga bila zelo majhna, malone otroška, in smo morali igrati z njo, ker domačini niso pristali na našo žogo. Rezultat polčasa je bil 1:1. V drugem delu so precej časa prevladovali domačini, dokler jim ni pošla sapa, tako da je 5 minut pred koncem, po dolgem obleganju vrat domačega moštva, končno uspelo Srečniku iz solo akcije doseči zmagoviti gol.

Vprašali se boste, kako to, da so Mladost, Ločan in drugi zmagali to isto moštvo z visokim rezultatom 5:0, 12:0 itd. Odgovor je preprost. Mladost je igrala z Hrušico v Mojstrani na normalnem igrišču, Ločan pa je igral doma v Škofji Loki. Prvo moštvo, katero je gostovalo na Hrušici je bil Korotan B in izgubil tekmo 6:2. Sedem minut pred koncem je pa prišlo do pretepa, ker je publika udrila na igrišče, tako da je tekma bila prekinjena. Mnenja smo, da bi se to igrišče moralo zapreti vsaj za prvenstvene tekme.

Tekmovanje gimnazijcev v orientacijskem teku

Vsak šolobvezni otrok je podvržen škodljivim vplivom šole kot so sedenje, mirovanje, zaradi česar pride do različnih

okvar hrbtenice, do slabe prebave in podobno.

Protiutež škodljivim vplivom šole pa je sistematična te-

lesna vadba in različne oblike športnih dni, ki jih prirejamo vsak mesec. Tak športni dan je imela tudi nižja gimnazija v Trzinu 20. oktobra.

Vsebinska športnega dne je bilo tekmovalstvo v orientacijskem teku, ki je v naši domovini še malo znano. Zanimanje dijakov za ta tek je bilo veliko, saj je kar deževalo najrazličnejših vprašanj.

Ob 8.30 so se dijaki zbrali pod vodstvom profesorjev v Ročevnici na startu. Seveda so bili razdeljeni v skupine po starosti in spolu. Vsaka skupina pa še na ekipe, ki so štele po 6 tekmovalcev in tekmovalk.

Na startu je vsaka ekipa dobila listek z opisom proge, na primer:

Po startu teci ob znamenju na desni do kopastega grmovja, tu poišči kontrolo, ki ti pokaže pot. Po tej poti prideš do kozolca, v okolici poišči listek, s katerega prepiši vsebino itd.

Seveda je tak način teka mnogo težji, kot tek po znani progi, saj terja od tekmovalca ne le fizične, temveč tudi umske sposobnosti. Zato tudi ni čudno, da je bilo nekaj ekip diskvalificiranih, ker niso našle prave poti, oziroma niso imele prepisane vsebine s kontrolnih listkov.

Tekmovalstvo je bilo precej naporno, tako za tekmovalce kot za prireditelje, saj so ti morali paziti na pravi potek tekmovalstva in še na repo, ki je zelo dišala razgretim tekmovalcem.

Izidi tekmovalstva pa nam kažejo čudno sliko. Dijaki in dijakinje nižjih razredov so imeli boljše rezultate kot pa dijaki III. ali IV. razreda na isti progi. Tako je ekipa II. d razreda dosegla najboljši rezultat na šoli s časom 9 minut, dočim je pa ekipa IV. razreda zasedla

šele osmo mesto s časom 17 minut.

Drugi primer: ekipa dijakinje I. a razreda je pretekla progo v 12 minutah, kot dijaki istega razreda.

S tem mislim pohvaliti nižje razrede, ker so se resno pripravili na tekmovalstvo, in grajati višje razrede zaradi neresnosti.

Kljub temu pa mislim, da je tekmovalstvo uspelo, saj so se dijaki seznanili z vrsto tekmovalstva, ki je drugod že zelo priljubljeno.

ŠAH

Trziški šahisti smo se udeležili brzopoteznega republiškega prvenstva mest, ki je bil dne 31. oktobra v Celju. Osemčlanska ekipa je Trzin kar častno zastopala. Med petnajstimi sodelujočimi moštvimi smo v tolažilni skupini zasedli peto mesto. Najbolje se je izkazal Stefe Sašo, ki je dosegel na prvi deski od 9 možnih kar 7 točk in je bil med najboljšimi igralci turnirja. Vsem ostalim pa se je poznalo, da nimamo zadosti treninga in izkušenj, kajti mnogo partij smo popolnoma dobljenih izgubili. Zato smo sklenili, da v bodoče odigramo v Trzinu vsak mesec en brzopotezni turnir, kar nam bo mnogo pripomoglo za nadaljnja tekmovalstva.

Organizacija turnirja je bila v vseh pogledih odlična.

Pozivamo vse, posebno mladino, da se vpiše v naš šahovski klub. Vpisovanje je vsak četrtek od 19. do 20. ure v pisarni »Svobode«. Ob tej priložnosti se zahvaljujem društvu Svoboda, ki nam bo odstopilo za vsa prvenstva svojo dvorano in nam dalo tudi finančno pomoč.

Nekaj pripomb k organizaciji biroja za pomoč v gospodinjstvu

Ko je formalno prenehala delovati Antifašistična fronta žena, je njen odbor v Trzinu popolnoma prenehal z vsakim delom ter ni razmišljal o kakšnem drugem načinu dela in kaj naj pravzaprav dela. Tako so se na pobudo SZDL pričeli sestanki kvartnih in vaških odborov ter smo na le-teh izvolili nove kvartne odbore takojimenovanega Društva žena. Med tem časom pa smo pričeli globlje razmišljati in prišli do tega, da tudi v Trzinu, kakor je to v Ljubljani, Kranju in celo v Skofji Loki, organiziramo biro za pomoč v gospodinjstvu. Jasno, da je pri tem treba kakor povsod poštrevnosti in volje do dela. Tako je bil izvoljen iniciativni odbor, ki naj pripravi vse potrebno za dokončno izvedbo tega biroja in ki naj v zvezi s tem razpiše anketo. Anketa je bila tudi razpisana, anketne pole razdeljene vsem kvartnim in vaškim odborom SZDL, da jih razdele vsem družinam njihovega območja ter tudi objasnijo, kakšen je namen in pomen tega biroja.

Ta organizacija naj bi bila tista, ki bi sleherni naši ženi omogočila počitek in razvedrilo in to na ta način, da dobi ob kateri koli priliki za minimálno ceno pomoč pri svojem delu.

Obstajala naj bi pisarna, na katero bi se vsaka gospodinja, pa tudi mož obrnil v kateri koli potrebi, najsi bo za krpanje perila, nogavic, za ribanje, pranje in sam ne vem kaj še vse. Ta biro bi takoj posredoval, da bi tisti, ki pomoč potrebu-

je, tudi dobil brez truda in iskanja. Plačal bi to uslugo v isti pisarni, delavka ali delavec, ki bi to delo opravljal, pa bi bil prvotno socialno zavarovan, po drugi strani pa plačan za svoj trud. Tako bi s tem popolnoma zaposlili nepopolno zaposleno delovno moč, se konkretno rešili brezposelnosti in, kar je za naše gospodarstvo in nas vse pravzaprav važno, prenehali s šušmarstvom. Vzemimo primer, da je v Trzinu družina, v kateri sta mož in žena zaposlena ali tudi, da žena ni zaposlena, pa nima nikogar s svoje niti z moževe strani pri sebi, in nenadoma zbolí. Kaj je tej družini storiti, na koga se obrniti, če je žena v postelji in okoli nje otroci, ki jim nima nihče postreči, mož pa je v službi in to morda še zunaj mesta samega? Če bi obstajal biro za gospodinjstvo, potem bi ne bilo tega vprašanja in tudi ne vznemirjanja.

Zato je dolžnost, da se članice prejšnjih odborov AFŽ vsestransko zanimajo za to, da se pri nas čim prej to uredi. Pa ne samo članice, vsi moramo brez izjeme pomagati temu, kar je sila važno za razvoj socializma posebno v tem oziru.

Tako so bile, kakor že rečeno, anketne pole odposlane ter upam, da bo vsak imel pravičen odnos do njih, jih izpolnil, dopolnil in oddal na določeno mesto. Pripomniti je tudi, da ne gre tu samo za delavstvo kot tako, temveč mislim, da ima tudi kmet na vasi veliko dela in razna vprašanja v zvezi s tem, posebno v sezoni dela.

V zvezi s tem so bila dana na razpolago za organizacijo tega biroja tudi določena denarna sredstva. Zato je treba, da polagamo vso pažnjo na to, da se čim prej organizira.

Dornik Gvido

Gibanje prebivalstva

OD 24. OKTOBRA DO 8. NOVEMBRA 1954

Rojeni: Valjavec Pavla, gospodinja je rodila dečka; Toporiš Zofija, gospodinja iz Trzina je rodila deklico; Srečnik Marija, tkalka iz Trzina je rodila dečka; Bohinc Agata, gospodinja iz Trzina je rodila deklico; Slapar Marija, kuharica iz Trzina je rodila deklico; Žakelj Ana, tovarniška delavka iz Bistrice je rodila dečka; Markič Suzana, tkalka iz Trzina je rodila deklico.

Umrli: Nadižar Alojz, upokojenec, umrl v Trzinu, star 54 let; Zupan Jožef, kmetovalec, umrl v Lešah, star 82 let; Košir Helena, užitarica, umrla v Gozdu, stara 86 let.

Poročeni: Japelj Ivan, strugar iz Trzina in Jekovec Ivana, trgovska pomočnica z Bistrice pri Trzinu.

Čestitamo!

Joca

Pismo Trziškemu vestniku iz Pirana:

Doživel sem „mornarski krst“

Medtem ko v drugih krajih naše prelepe Slovenije pihajo mrzli jesenski vetrovi in se ljudje že zavijajo v plašče, je tu ob Jadranu še toplo.

Prva nedelja v oktobru: Koper slavi svoj gasilski festival. Gasilci vse Slovenije so prihiteli, da počaste praznik svojih koprskih tovarišev. Vsa gostišča od Kopra do Pirana so zasedena. Ulice in parki polni teh uniformiranih gostov. Sonce greje in morje, ki je še lepo toplo, privabi marsikaterega izmed njih, tako da pozabi na festival in se preda užitku kopanja.

Toplo sonce, morje in žlahtna kapljica so tudi nekaj takih gostov zadržala v Piranu. Tu so razen že omenjenih dobrot bili deležni prav zanimivega prizora. Okrog enajste ure se je vil vzdolž obale kaj čuden sprevoz. Kakih dvesto v žakljevino oblečenih in bosih postav, povezanih z debelo vrvo, žene gruča bradatih in mrkogledih postav, oboroženih z vsakovrstnim orožjem, starimi puškami, sabljami, sulicami itd.

Na čelu te čudne družine koraka grd zamorec z obročem v nosu in neprestano bije na boben. Prapor, mrtvaška glava na črnem polju, znak morskih razbojnikov, plapolja v vetru. Bela postava sedi na okrašenem prestolu, ki ga nosijo štirje do pasu goli in strašno poslikani razbojniki, in predstavlja boga morja, Neptuna.

Sprevoz se ustavi v pristanišču, kjer mrgoli gledalcev. Božanstvo na prestolu važno miga z belo brado in govori tem v žakljevini. Potem pokliče prvega in že mu oba obesita okrog vratu velik lovorov venec, drugi pa mu tišči k ustom lonec morske vode, ki ga mora izprazniti do dna. Dva razbojnika s sabljami v rokah pazita, da žrtev vodo tudi res izpije, če ne, dobi takoj še eno porcijo te okusne pijače. Med pitjem ga neprestano škropijo z morsko vodo. Zatem ga vržejo v vodo, kjer ga že čakajo novi razbojniki, ki ga v zabavo gledalcem potapljaajo v morje, tako da revež brez sape in ves

izčrpan komaj prileze iz vode. To je mornarski krst, ki ga prirede gojenci višjih razredov pomorske šole svojim novim tovarišem. Po krstu dobi po stari gusarski navadi vsakdo ime Jumbo, Burito, Šus, Joca in podobno. Krst je končan. Gusarska bratovščina koraka sama nazaj v internet. Krščenci so pobegnili, da slečejo svoje ujetniške cape in si opomorejo od prestopanja napora.

Gledalci so se razšli, ura je čez poldan. Iz menze internata se sliši vesel smeh in rožljanje jedilnega pribora. Starejši letniki kot novinci z velikim tekom pospravljajo velike porcije okusnega kosila. Zunaj pa sije toplo istrsko sonce in galebi se vrešče spletavajo nad srebrno sinjo morsko gladino.

Mrko štrli v nebo stari stolp iz razvalin nekdanjega gradu piranskih gusarjev. Ni mu za prelestne krasote okrog sebe, kot mu ni bilo mar nekdanje moči in slave svojih gospodarjev.